

**AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ
ROMÂNĂ**

**Proceduri de
Aeronautică
Civilă**

PAC–AW–CNV

Certificarea navigabilității aeronavelor

Ediția 3/ 2022

Prezenta reglementare a fost emisă de Autoritatea Aeronautică Civilă Română și aprobată prin Decizia Directorului General nr. _____ din _____

CUPRINS

CUPRINS	1
PREAMBUL	2
INDEXUL AMENDAMENTELOR	1
LISTA PAGINILOR ÎN VIGOARE	1
CAPITOLUL 1. GENERALITĂȚI	4
1.1 Abrevieri și definiții	4
1.2 Scop	7
1.3 Aplicabilitate	8
1.4 Documente de referință	8
A. EMITERE CERTIFICATE	9
CAPITOLUL 2. MOD DE APLICARE	9
2.1 Prevederi generale	9
2.2 Cereri de emiteră a certificatelor	10
2.3 Inițierea procesului de certificare	10
2.4 Echipa de evaluare	11
2.5 Procesul de evaluare	12
2.6 Emiterea certificatelor	14
2.7 Emiterea unui duplicat	14
B. MODIFICARE CERTIFICAT	14
2.8 Cererea de modificare	14
2.9 Procesul de evaluare	15
2.10 Emiterea unui nou certificat	15
C. SUSPENDARE/ REVOCARE	16
2.11 Suspendarea unui certificat	16
2.12 Revocarea unui certificat	16
2.13 Contestații	16
Anexa 1: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE CERTIFICAT DE NAVIGABILITATE STANDARD / RESTRICTIV	A-1
Anexa 2: CERERE PENTRU EMITERE/VALIDARE CERTIFICAT DE EVALUARE NAVIGABILITATE	A-7
Anexa 3: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE CERTIFICAT DE ZGOMOT	A-14
Anexa 4: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE CERTIFICAT AL ECHIPAMENTELOR RADIO INSTALATE	A-18
Anexa 5: CERERE PENTRU EMITERE DUPLICAT	A-21
Anexa 6: TABEL EXPLICATIV	A-23

PREAMBUL

- (1) În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 405/1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române (AACR), cu modificările și completările ulterioare, ce asigură aplicarea reglementărilor aeronautice și supravegherea respectării lor de către persoanele juridice și fizice, române sau străine, care desfășoară activități aeronautice civile pe teritoriul României.
- (2) În conformitate cu OMT nr. 708/2016 privind măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei din 26 noiembrie 2014 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, AACR exercită calitatea de autoritate competentă în sensul acestui regulament.
- (3) În conformitate cu OMT nr. 1274/2016 privind măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 748/2012 al Comisiei din 03 august 2012 privind stabilirea normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție, AACR exercită calitatea de autoritate competentă în sensul acestui regulament
- (4) Mijloacele Acceptabile de Conformare (AMC) și Materialele de Îndrumare (GM) reprezintă interpretări tehnice elaborate de EASA ale regulamentelor emise de Comisia Europeană pentru implementarea Regulamentului de bază (UE) 2018/1139. Scopul principal al AMC și GM este facilitarea aplicării și implementării uniforme în rândul statelor membre ale Uniunii Europene, a Regulamentului de bază (UE) 2018/1139 și a actelor delegate și a actelor de punere în aplicare adoptate în temeiul acestuia. Totodată implementarea AMC asigură demonstrarea conformării unui solicitant cu cerințele conținute în regulamentele menționate.
- (5) AACR recunoaște și acceptă AMC și GM elaborate de EASA, ca mijloace de conformare cu cerințele cuprinse în Regulamentele Comisiei (UE) nr. 1321/2014 din 26.11.2014 și (UE) nr. 748/2012 din 03.08.2012 .
- (6) Prezenta procedură, este emisă în baza art. 6 din Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian și reglementează modalitatea de lucru referitoare la procesul de certificare a unei aeronave.
- (7) Prezenta procedură este complementară Deciziei Directorului Executiv EASA (ED) nr. 2015/029/R, (ED) nr. 2016/011/R, (ED) nr. 2017/016/R, (ED) nr. 2019/009/R, respectiv (ED) nr. 2020/002/R privind AMC și GM la Anexele Regulamentului (EU) nr. 1321/2014, cu modificările și completările ulterioare și nu înlocuiește, nu modifică, nu generează și nu permite abateri de la cerințele definite în regulament.
- (8) Prezenta procedură este complementară Deciziei Directorului Executiv EASA (ED) nr. 2012/020/R, privind AMC și GM la Anexele Regulamentului (EU) nr. 748/2012, cu modificările și completările ulterioare și nu înlocuiește, nu modifică, nu generează și nu permite abateri de la cerințele definite în regulament

INDEXUL AMENDAMENTELOR

Nr. crt.	Amendament		Descriere amendament	Numele/ semnătura persoanei care a introdus amendamentul	Pagini afectate
	Nr.	Data			

LISTA PAGINILOR ÎN VIGOARE

Numărul paginii	Ediția / Anul
1	Ed. 03/2022
2	Ed. 03/2022
3	Ed. 03/2022
4	Ed. 03/2022
5	Ed. 03/2022
6	Ed. 03/2022
7	Ed. 03/2022
8	Ed. 03/2022
9	Ed. 03/2022
10	Ed. 03/2022
11	Ed. 03/2022
12	Ed. 03/2022
13	Ed. 03/2022
14	Ed. 03/2022
15	Ed. 03/2022
16	Ed. 03/2022
17	Ed. 03/2022

Numărul paginii	Ediția / Anul
A-1	Ed. 03/2022
A-2	Ed. 03/2022
A-3	Ed. 03/2022
A-4	Ed. 03/2022
A-5	Ed. 03/2022
A-6	Ed. 03/2022
A-7	Ed. 03/2022
A-8	Ed. 03/2022
A-9	Ed. 03/2022
A-10	Ed. 03/2022
A-11	Ed. 03/2022
A-12	Ed. 03/2022
A-13	Ed. 03/2022
A-14	Ed. 03/2022
A-15	Ed. 03/2022
A-16	Ed. 03/2022
A-17	Ed. 03/2022
A-18	Ed. 03/2022
A-19	Ed. 03/2022
A-20	Ed. 03/2022
A-21	Ed. 03/2022
A-22	Ed. 03/2022
A-23	Ed. 03/2022

CAPITOLUL 1. GENERALITĂȚI**1.1 Abrevieri și definiții**

AACR	Autoritatea Aeronautică Civilă Română
ACAM	Monitorizarea continuității navigabilității aeronavelor
AD	Directivă de Navigabilitate
AMC	Mijloacele Acceptabile de Conformare
AMO	Organizație de întreținere
AIR	Domeniu navigabilitate („airworthiness”)
ATO comercial	Organizație de pregătire personal navigant
SB	Buletin de serviciu
CAO	organizații cu privilegii combinate (management al continuității navigabilității și/sau întreținere) – aeronave ne-complexe și neutilizate de un operator aerian deținător de licență conform (CE) 1008/2008, autorizată conform Partea CAO
CAMO	Organizație de management al continuității navigabilității autorizată conform Partea CAMO
CAT	Operațiuni de transport comercial
CAT cu licență	Transport aerian comercial conform art. 1.3 din (UE) 1321/2014, transportatori aerieni cu licență conform (CE) 1008/2008.
CER	Certificat al echipamentului radio
CEN	Certificat de evaluare a navigabilității
CN	Certificat de navigabilitate
CNR	Certificat de navigabilitate restrictiv
CMPA	Aeronave complex motorizate (Complex Motor Powered Aircraft)
CRS	Certificat de punere în serviciu
CZ	Certificat de zgomot
DTO comercial	Organizație de pregătire personal navigant declarată
EASA	Agentia Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației
EN	Evaluarea navigabilității;
EC/UE	Comisia Europeană /Uniunea Europeană
GM	Materialele de Ghidare
Light AC	Aeronave cu MTOW până la 2 730 kg MTOW, elicoptere cu MTOW până la 1 200 kg MTOM / max 4 pax și alte aeronave ELA2
NCO	Operare necomercială cu aeronave necomplexe motorizate
Partea M	Anexa I (Partea M) la Regulamentul (UE) nr. 1321/2014
Partea M_L	Anexa Vd (Partea-ML) la Regulamentul (UE) nr. 1321/2014
PL	Personal cu licență Part 66
PIE	Personal independent de evaluare a navigabilității autorizat de AACR
PAC	Proceduri de aeronautică civilă
PO	Fabricant agreat în baza Părții 21/F,
POA	Organizație de producție autorizată (în baza Părții 21/G);
RTC	Certificat de Tip Restrictiv

SAS	Specificație de Navigabilitate Specifică
SPO	Operațiuni specializate efectuate conform cerințelor Part-ORO, Subpart-SPO din Anexa III a Regulamentului (UE) nr. 965/2012; orice operațiune, alta decât o operațiune de transport aerian comercial, în cadrul căreia aeronava este utilizată pentru activități specializate din domenii precum agricultură, construcții, fotografiere, supraveghere, observare și patrulare, publicitate aeriană, zboruri de verificare a întreținerii
STC	Certificat de tip suplimentar
TC	Certificat de Tip
IR	Inspector responsabil
TCDS	Fișa de date a certificatului de tip
TCDS N	Fișa de date de certificare de tip pentru zgomot

Termen	Definiție
Certificare	Orice formă de recunoaștere prin care se atestă faptul că un produs, piesă, echipament neinstalat sau echipament, organizație sau persoană respectă cerințele aplicabile ale reglementării de bază și cele de implementare, precum și emiterea unui certificat corespunzător prin care se atestă conformitatea. [reglementarea de bază (UE) nr. 2018/1139, Articolul 3, paragraful (9)]
(proces) Certificarea navigabilității	Proces desfășurat de către AACR în scopul asigurării încrederii necesare asupra faptului că o aeronavă individuală nou fabricată în România satisface cerințele certificatului de tip al aeronavei în cauză, emis de către EASA în conformitate cu regulamentul (UE) nr. 748/2012, Articolul 2, paragraful (1), precum și asupra faptului că acea aeronavă poate efectua zboruri în condiții de operare în siguranță față de scopul propus.
Certificat de Tip [TC / Certificat de Tip Suplimentar [CTS]	Document(e) emis(e) unei aeronave de către EASA în conformitate cu reglementarea de bază (UE) nr. 2018/1139, Articolul 11, și regulamentul (UE) nr. 748/2012 Articolul 3, paragraful (1) atunci când produsul se conformează unei baze de certificare de tip stabilită pentru asigurarea conformării cu specificațiile de certificare (CS), precum și atunci când produsul nu prezintă trăsături sau caracteristici care să îi afecteze siguranța în operare. Certificatul de tip se referă la produs, precum și la toate piesele și echipamentele instalate pe acesta.
Certificat de Tip Restrictiv [RTC]	Document emis unei aeronave de către EASA în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1139 Article 18(1)(b) și regulamentul (UE) nr. 748/2008, atunci când acelei aeronave nu i s-a emis un certificat de tip (suplimentar), prin care să se demonstreze că aeronava se conformează specificațiilor de navigabilitate specifice (SAS), iar existența unor abateri de la specificațiile de certificare (CS) nu afectează operarea în zbor a aeronavei în condiții de operare în

Termen	Definiție
	siguranță față de scopul propus.
Certificat de Navigabilitate [CN]	Document emis de către AACR în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Articolul 3, paragraful (5) ca urmare a finalizării procesului de certificare a navigabilității pentru o aeronavă individuală nou fabricată în România și atestării conformității acesteia cu certificatul de tip (/) suplimentar (TC / STC), respectiv în condiție de operare în siguranță. Documentul necesar a fi emis de către AACR este introdus prin Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Apendicele VI, formular EASA Form 25).
Certificat de Navigabilitate Restrictiv [CNR]	Document emis de către AACR în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Articolul 2a, paragraful (5) ca urmare a finalizării procesului de certificare a navigabilității pentru o aeronavă individuală nou fabricată în România și atestării conformității acesteia cu certificatul de tip restrictiv (RTC) sau cu specificațiile de navigabilitate specifice (SAS), respectiv a faptului că nu este afectată operarea în zbor a aeronavei în condiții de operare în siguranță față de scopul propus. Documentul necesar a fi emis de către AACR este introdus prin Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Apendicele V, formular EASA Form 24).
Certificat de Evaluare a Navigabilității [CEN]	document emis în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Subpartea H și Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, Anexa I, Partea M, Subpartea I și Anexa Vb, Partea ML, Subpartea I , ca urmare a finalizării procesului de evaluare a navigabilității pentru o aeronavă nou fabricată / utilizată, înmatriculată în România, și atestării conformității acesteia cu certificatul de tip (/) suplimentar (TC / STC), respectiv în condiție de operare în siguranță. Documentul necesar a fi emis de către AACR sau de o organizație de management al continuității navigabilității care deține privilegiu conform Regulamentului (UE) nr. 1321/2014, Anexa I, Partea M, M.A. 711 / Anexa Vc, Partea CAMO, CAMO.A.125/ Anexa Vd Partea CAO, CAO.A.095 sau de PIE autorizat de o autoritate competentă și este introdus prin Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Apendicele II formular EASA Form 15(a)/ 15 (c) și Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, Anexa I, Partea M, formular EASA Form 15 (a) /(b) Anexa Vb, Partea ML Apendicele IV, formular EASA Form 15 (c).
Certificat al Echipamentului Radio instalat [CER]	document emis de către AACR în conformitate cu art. Art. 29(e) și 30(a) a Convenției ICAO (Chicago,1944) ca urmare a finalizării procesului de evaluare a navigabilității pentru o aeronavă nou fabricată / utilizată, înmatriculată în România

Termen	Definiție
Certificare de zgomot	Proces desfășurat de către AACR pentru certificarea conformării aeronavelor nou fabricate sau utilizate, înmatriculate în România cu cerințele de mediu conținute în Anexa 16 ICAO, Vol I (Zgomot) și Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Subpartea I
Certificat de Zgomot [CZ]	este certificatul emis de către AACR ca urmare a finalizării procesului certificării de zgomot a aeronavelor nou fabricate / utilizate, înmatriculată în România. Documentul necesar a fi emis de către AACR este introdus prin Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Apendicele VII, formular EASA Form 45).
Duplicat	Este o copie după originalul certificatelor CN/CNR/CZ și/sau CER, care se emite la solicitarea proprietarului/ deținătorului în cazul pierderii / distrugerii documentului original, emis de AACR, conform prezentei proceduri.

1.2 Scop

- (1) Prezenta procedură este emisă pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 1321/2014, Anexa I, Partea M, Subpartea I, Anexa Vb, Partea ML și a Regulamentului (UE) nr. 748/2012, Anexa I, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea H (denumită în continuare Partea 21 / H) și Subpartea I (denumită în continuare Partea 21 / I) cu modificările și completările ulterioare.
- (2) Procedura prezintă modul în care:
  - a) solicitantul trebuie să procedeze în vederea obținerii / modificării / validării
    - Certificatului de Navigabilitate (denumit în continuare CN) sau al unui Certificat de Navigabilitate Restrictiv (denumit în continuare CNR) pentru o aeronavă individuală nou fabricată sau utilizată;
    - Certificatului de Evaluare a Navigabilității (denumit în continuare CEN) pentru o aeronavă individuală nou fabricată sau utilizată;
    - Certificatului de Zgomot (denumit în continuare CZ) pentru o aeronavă individuală nou fabricată sau utilizată;
    - Certificat al Echipamentului Radio Instalat (denumit în continuare CER) pentru o aeronavă individuală nou fabricată sau utilizată;
  - b) AACR tratează cererile solicitantului privind emiterea/modificarea/**validarea** certificatelor menționate de la punctul (a).

1.3 Aplicabilitate

Prezenta procedură este destinată persoanelor fizice sau juridice sub numele căreia o aeronavă este sau va fi înmatriculată în România (Stat Membru de înmatriculare), eligibilă pentru:

- (a) un CN / CNR pentru acea aeronavă în baza Părții 21 / Subpartea H (21.A.172);
  - (b) un CEN pentru acea aeronavă în baza Părții 21 / Subpartea H (21.A.172; 21.B.325(c)), Părții M (M.A.901; M.A.903, M.A. 904, M.B.902), și Părții ML (ML.A.901, ML.A.905, ML.A. 906, ML.B.902) ;
  - (c) un CZ pentru acea aeronavă în baza Părții 21 / Subpartea I (21A.203);
  - (d) un CER pentru acea aeronavă în baza Art 29(e) și 30(a) Convenția ICAO;
- precum și structurilor din cadrul AACR implicate în procesul de certificare.

1.4 Documente de referință

- (1) Legea 21/2020 privind Codul aerian al **României din 2020**;
- (2) Hotărârea Guvernului nr. 405/12.08.1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române cu modificările și completările ulterioare;
- (3) Regulamentul (UE) 2018/1139 din 4 iulie 2018 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) No 3922/91 al Consiliului;
- (4) Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei din 26.11.2014 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, cu completările și modificările ulterioare;
- (5) Regulamentul (UE) nr. 748/2012 al Comisiei din 3.08.2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție, cu modificările și completările ulterioare;
- (6) Ordinul Ministrului Transporturilor și Infrastructurii (MTI) privind tarifele percepute de către AACR pentru prestarea activităților pentru care i-au fost delegate competențe OMT nr.1305/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- (7) RACR – IA, Înmatricularea Aeronavelor Civile publicată în Monitorul Oficial nr. 971 din 5 decembrie 2016, OMT nr. 1338/25.10.2016.
- (8) **Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului european și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).**

A. EMITERE CERTIFICATE

CAPITOLUL 2. MOD DE APLICARE

2.1 Prevederi generale

- (1) Certificatele de navigabilitate se clasifică după cum urmează (21.A.173):
- (a) CN, Certificat de Navigabilitate [„*Certificate of Airworthiness*”] (formular EASA FORM 25); eliberat fiecărei aeronave individuale nou fabricată sau utilizată, înmatriculată în România și pentru care se atestă conformitatea cu TC;
  - (b) CNR, Certificat de Navigabilitate Restrictiv [„*Restricted Airworthiness Certificate*”] (formular EASA FORM 24) eliberat fiecărei aeronave individuale nou sau utilizată, înmatriculată în România și pentru care se atestă conformitatea cu RTC / SAS;
- (2) CN / CNR (21.A.181) sunt emise pe durată nelimitată. Valabilitatea acestora se menține atâta timp cât sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:
- (a) aeronava este înmatriculată în România;
  - (b) TC / RTC în baza cărora a fost emis CN / CNR, **nu a fost invalidat în condițiile menționate în 21.A.51;**
  - (c) aeronava rămâne conformă cu proiectul aprobat și cu cerințele de continuitate a navigabilității
  - (d) CN / CNR nu a fost suspendat sau revocat de AACR **în condițiile menționate în 21.B.330;**
- (3) Emiterea CEN [„*Airworthiness Review Certificate*”] (formular F-EASA FORM 15a/c) de către AACR se face ca urmare a cererii unui deținător de aeronavă nou fabricată sau utilizată, în completare la CN / CNR corespunzător (21.B.325) pe baza:
- (a) recomandării unei organizații de management al continuității navigabilității autorizată corespunzător conform Partea CAMO și care deține acest privilegiu (CAMO.A.125(e) 2);
  - (b) **evaluării complete de către AACR**
    - conform M.A. 901 (g)/ ML.A.901(b)1 pentru o aeronavă utilizată care prezintă un potențial risc la adresa siguranței aviației;
    - conform M.A. 901 (h)1 pentru o aeronavă utilizată manageriată de o organizație Partea CAMO/CAO dintr-o țară terță;
    - conform M.A. 901 (h) 2 pentru o aeronavă cu masa maximă la decolare de 2730kg sau mai puțin la solicitarea deținătorului;
    - conform ML.A. 901 (b)1 pentru o aeronavă utilizată dintr-un stat non membru la solicitarea deținătorului;
  - (c) **în același timp cu emiterea CN, pentru aeronavele nou fabricate în conformitate cu 21.B.325 (c) 1 și 2;**
-

-
- (4) CZ [„Noise Certificate”] (formular F-EASA Form 45) este emis pe durată nelimitată (21.A.211). Valabilitatea acestuia se menține atâta timp cât sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:
- (a) aeronava rămâne conforma cu proiectul aprobat, cerințele de protecție a mediului și de continuitate a navigabilității;
  - (b) aeronava este înmatriculată în România;
  - (c) TC / RTC în baza cărora a fost emis CZ, **nu a fost invalidat în condițiile menționate în 21.A.51**
  - (d) CZ nu a fost suspendat / revocat în condițiile **menționate în 21.B.430**;
- (5) CER sunt emise pe durată nelimitată. Valabilitatea acestora se menține atâta timp cât sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:
- (a) aeronava este înmatriculată în România;
  - (b) CN / CEN nu a fost suspendat sau revocat de AACR;
  - (c) nu există nici o modificare în echiparea aeronavei;
  - (d) autorizația ANCOM este în termen de valabilitate;

2.2 Cereri de emiteră a certificatelor

- (1) În vederea inițierii procesului de certificare a unei aeronave, solicitantul trebuie să depună prin poșta electronică la adresa registratura@caa.ro sau pe suport de hârtie, toate cererile în acest sens, completate pe formularele F-PIAC-AW-CNV-1, F-PIAC-AW-CNV-2, F-PIAC-AW-CNV-3 și F-PIAC-AW-CNV-4 (Anexe 1-4). Formularele pot fi accesate pe site-ul AACR, <https://www.caa.ro/ro/pages/formulare-dn%20>.

- (2) La fiecare cerere se anexează toate documentele suport menționate în acestea. Cererile incomplete, incorect completate sau care nu sunt însoțite de documentele suport menționate, nu sunt luate în considerare. Respingerea cererii/cererilor se motivează în scris, **în cel mult 15 zile de la data înregistrării și va fi transmisă la adresa de e-mail menționată în cerere**. Pentru cererile complete și corect completate, AACR, va emite factura conform prevederilor legale în vigoare.

2.3 Informații generale

- (1) Aeronava trebuie înmatriculată în România înainte de a fi emise documentele de certificare; proprietarul/operatorul este responsabil să se asigure de conformare cu toate cerințele aplicabile spațiului European.

-
- (2) Cererile se depun de proprietarul aeronavei înmatriculate/cu rezervare de înmatriculare, de operatorul aeronavei sau de organizația de management al continuității navigabilității autorizată conform cerințelor din Regulamentul (UE) nr. 1321/2014.
  - (3) În cazul în care, la depunerea cererilor, aeronava nu deține un certificat de înmatriculare emis în conformitate cu RACR-IA, procesul de certificare a navigabilității aeronavei are loc în același timp cu procesul de înmatriculare.
  - (4) Programul de întreținere pentru aeronave trebuie transmis la AACR și aprobat înainte de finalizarea procesului de certificare a navigabilității aeronavei. Pentru aeronavele care se conformează cu cerințele din Partea ML, programul de întreținere aprobat de organizația CAMO/CAO sau declarația conform ML.A.302 (e), va fi anexat cererilor de CN/CEN. Programul de întreținere trebuie să respecte cerințele din PIAC-AW-MP.
  - (5) Pentru corespondența transmisă către AACR (indiferent de modul în care a fost expediată și recepționată de AACR), termenul de răspuns este de maximum 30 de zile calendaristice de la data înregistrării intrării documentelor în AACR. Atunci când pentru formularea unui răspuns complet sunt necesare investigații suplimentare sau procesul declanșat în urma corespondenței necesită parcurgerea unor etape succesive, solicitantul este informat în scris privind necesitatea prelungirii perioadei de răspuns din partea AACR, cu precizarea termenului maxim de răspuns.

2.4 Inițierea procesului de certificare

- (1) Procesul de evaluare/investigare în vederea emiterii certificatelor se inițiază condiționat de achitarea de către solicitant a tarifelor percepute de AACR pe baza facturilor emise în conformitate cu prevederile legale în vigoare și după primirea de către AACR a documentelor suport cererilor;
- (2) În cazul în care, în termen de 3 luni de la depunerea cererilor inițiale, solicitantul nu a transmis toate documentele suport, acesta este notificat în scris referitor la faptul că procesul de certificare este încheiat fără emiterea documentelor, caz în care toată documentația se clasează considerându-se prestație încheiată iar reluarea procesului de certificare implică o nouă cerere însoțită de documente suport la care se va achita o nouă factură. În situații justificate, solicitantul poate cere acceptul AACR pentru o singură prelungire a termenului pentru o perioadă de maxim 3 luni;

2.5 Echipa de evaluare

- (1) Echipa AACR de evaluare în vederea stabilirii conformării solicitantului cu cerințele aplicabile este alcătuită din IR și, **dacă este nevoie, de unul sau mai mulți inspectori;**
- (2) Componența echipei de evaluare, perioada stabilită de către AACR pentru efectuarea evaluării complete/inspecției de navigabilitate a aeronavei, dacă este cazul, se notifică de către AACR solicitantului în scris.

2.6 Procesul de evaluare

- (1) Procesul de evaluare în vederea emiterii certificatelor include următoarele etape:
  - (a) evaluarea eligibilității solicitantului/cererii;
  - (b) analiza/evaluarea documentelor menționate la punctul 2.2 anexate cererilor;
  - (c) inspecția de navigabilitate a aeronavei, dacă este cazul;
  - (d) dacă este cazul, determinarea condițiilor, restricțiilor sau a limitărilor ce vor fi menționate în CN/CNR;

2.6.1 Evaluare eligibilitate solicitant/cerere și analiza a documentelor suport

- (1) AACR evaluează eligibilitatea solicitantului prin verificare documentului ce susține rezervarea de înmatriculare sau existența unui certificat de înmatriculare versus deținător și solicitant menționat în cerere.
- (2) După stabilirea eligibilității, AACR analizează documentele suport transmise împreună cu cererile menționate la 2.2, pentru a stabili conformarea cu cerințele Regulamentului (UE) nr. 748/2012 și ale Regulamentului (UE) nr.1321/2014 și că aeronava este în condiții de operare în siguranță.
- (3) În situația în care AACR constată că documentele suport transmise nu asigură conformarea cu cerințele aplicabile, aduce la cunoștință solicitantului în scris și solicită transmiterea documentelor revizuite.
- (4) În situația în care toate documentele suport asigură conformarea cu cerințele Regulamentului (UE) nr. 748/2012 și a Regulamentului (UE) nr. 1321/2014, AACR informează în scris solicitantul privind efectuarea inspecției fizice a aeronavei, dacă este cazul; solicitantul/ operatorul trebuie să asigure, dacă este cazul, accesul la aeronavă și la o locație unde pot fi evaluate documentele și să asigure prezenta personalului de certificare deținător de licență Part 66 necesar pentru inspecția fizică.
- (5) Pentru o aeronavă utilizată transferată dintr-un stat membru, cu CEN valid emis în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, Anexa I Part M sau Anexa Vb Part ML, AACR va valida CEN prin tăierea vechii înmatriculări a aeronavei, cu culoarea roșie și va înscrie noua înmatriculare a aeronavei conform certificatului de înmatriculare emis cu mențiunea: YR-XXX, validare conform M.A.903 sau ML.A.905 împreună cu nr. de autorizare internă și/ sau ștampila și semnătura inspectorului; CEN este valid până la data de expirare a acestuia.
- (6) Conform M.A.903(a)1 și ML.A 905 (a)1 proprietarul este obligat să notifice autoritatea competentă a Statului Membru unde a fost înmatriculată aeronavă pentru a se asigura transferul corespunzător al informațiilor între cele două autorități competente. Dacă aeronava nu mai îndeplinește condițiile de navigabilitate în vechiul Stat Membru, aeronava se tratează ca o aeronavă non UE.
- (7) Pentru o aeronavă utilizată pentru care se aplică standardul Part ML, solicitantul va transmite, odată cu cererile de emiterie CN/CEN, evaluarea de navigabilitate satisfăcătoare efectuată în conformitate cu ML.A.901.
- (8) Pentru o mai bună înțelegere, procesul de emiterie CEN este descris în Anexa 6.

2.6.2 Inspecția fizică a aeronavei

- (1) După acceptarea documentelor transmise menționate la art. 2.6.1, dacă este cazul, AACR inițiază inspecția fizică a aeronavei; termenul maxim de efectuare a inspecției de navigabilitate este 10 zile lucrătoare.
    - (a) Pentru aeronavele nou fabricate care îndeplinesc cerințele din 21.A.174 (b)2 nu se efectuează inspecția de navigabilitate; aeronava va fi inspectată în cadrul programului ACAM (inspecție neplanificată sau inspecție planificată pentru anul următor intrării în RUIAC);
    - (b) Se efectuează inspecție fizică pentru aeronavă:
      - din stat membru non UE,
      - din stat membru UE dar CEN invalid,
      - din stat membru UE cu standard PART ML cu CEN emis de personal independent cu licență națională,
      - din stat membru UE cu CEN valid al cărui termen de expirare CEN ≤3 luni de la data acceptării cererii,
      - pentru care AACR efectuează evaluarea de navigabilitate,
      - în anumite situații particulare (aeronava nou este prima de tipul respectiv în România, operatorul este la prima aeronava, configurații sau echipări atipice ale aeronavei, etc.).
  - (2) Pe parcursul inspecției, proprietarul/reprezentantul organizației ce efectuează managementul continuității navigabilității (dacă este cazul) trebuie să însoțească echipa de evaluare a AACR, pentru a se asigura de faptul că acesta este pe deplin informat de toate constatările din timpul inspecției.
  - (3) La finalul inspecției, IR prezintă toate neconformitățile constatate și se asigură că acestea au fost înțelese și acceptate de reprezentantul solicitantului, luate la cunoștință prin semnătură pe raportul de inspecție.
  - (4) Toate neconformitățile identificate în timpul procesului de inspecție, sunt comunicate solicitantului prin sesizarea de inspecție, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data finalizării inspecției.
  - (5) Procesul de certificare se suspendă până când solicitantul/reprezentantul acestuia închide toate neconformitățile semnalate.
  - (6) În situația în care acțiunile corective nu sunt finalizate în termenele prevăzute, AACR poate acorda, la solicitare prelungirea termenului, pentru o perioadă care să nu depășească 3 luni de la data efectuării inspecției, cu justificări realiste și bine documentate.
  - (7) În funcție de natura neconformităților, AACR stabilește modalitatea de verificare a implementării acestora (inspecție la aeronavă sau stabilirea conformării pe baza documentelor transmise de solicitant).
  - (8) După ce constată că acțiunile corective au fost implementate în mod corespunzător de către solicitant, AACR încheie procesul de certificare prin emiterea certificatelor conform 2.7.
  - (9) În situația în care acțiunile corective nu au fost implementate la termenele acceptate de AACR, procesul de certificare a navigabilității aeronavei se consideră încheiat.
-

(10) În situația neemiterii certificatelor, solicitantului nu i se returnează tariful achitat.

2.7 Emiterea certificatelor

- (1) Pentru o aeronavă nouă pentru care se aplică standardul Part M/Part ML, AACR emite CEN împreună cu CN/CNR. CN/CNR este valid doar dacă este însoțit de un CEN valid.
- (2) Pentru o aeronavă utilizată pentru care se aplică standardul Part ML, dacă aceasta se conformează cu cerințele aplicabile din Regulamentul (UE) nr. 748/2012 și Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, organizația CAMO/CAO/145 sau PIE ce efectuează evaluarea de navigabilitate, așa cum este menționat în ML.A.901 (b), va emite CEN după primirea CN/CZ/CER și îl va trimite la AACR în termen de 10 zile. Cererea de emiterie CEN va fi însoțită de dosarul de evaluare navigabilitate aferent aeronavei.
- (3) Dacă sunt îndeplinite toate cerințele aplicabile din Regulamentul (UE) nr. 748/2012 și Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, pentru fiecare certificat în parte, iar aeronava este în condiții de operare în siguranță, AACR încheie procesul de certificare și emite certificatele aferente.
- (4) Solicitantul este notificat de emiteria certificatelor, semnate electronic sau olograf, în funcție de cererea solicitantului. În cazul semnăturii olografe acesta va prelua originalele de la sediul AACR prin semnătură.

2.8 Emiterea unui duplicat

În vederea emiterii unui duplicat al unuia din certificate solicitantul trebuie să depună la AACR o cerere în acest sens F-PIAC-AW-CNV-5 (Anexa 5) însoțită de dovada declarării nulității documentului original (pierdut/ deteriorat) și să achite tariful în vigoare, perceput de AACR pentru această activitate.

B. MODIFICARE CERTIFICAT

2.9 Cererea de modificare

- (1) Orice intenție de modificare a unui certificat trebuie notificată în scris către AACR de către organizația autorizată, utilizând formularele F-PIAC-AW-CNV-1, F-PIAC-AW-CNV-2, F-PIAC-AW-CNV-3 și F-PIAC-AW-CNV-4 (Anexe 1-4). Formularele pot fi accesate pe site-ul AACR, <https://www.caa.ro/ro/pages/formulare-dn%20>.

- (2) La fiecare cerere de modificare se anexează toate documentele suport menționate în aceasta. Cererile incomplete, incorect completate sau care nu sunt însoțite de documentele suport nu sunt luate în considerare. Respingerea cererii/cererilor se motivează în scris, în cel mult 15 zile de la data înregistrării, și va fi transmisă prin registratura AACR sau la adresa de e-mail menționată în cerere. Pentru cererile complete și corect completate, AACR, va emite factura conform prevederile legale în vigoare.
- (3) La primirea noii revizii a certificatului, ediția anterioară se invalidează.

2.10 Procesul de evaluare

- (1) Procesul de evaluare//investigare în vederea emiterii unei amendament la certificat se inițiază condiționat de achitarea de către solicitant a tarifelor percepute de AACR pe baza facturilor emise în conformitate cu prevederile legale în vigoare și după primirea de către AACR a documentelor suport cererilor. Dacă în termen de 15 zile de la transmiterea cererii nu se efectuează plata, AACR notifică solicitantul referitor la faptul că cererea este respinsă;
- (2) Procesul de evaluare de către AACR a modificării solicitate se desfășoară, funcție de complexitatea modificării, în conformitate cu prevederile art. 2.4. și 2.6

2.11 Emiterea unui nou certificat

- (1) Solicitantul este notificat de emiterea certificatului , semnat electronic sau olograf, în funcție de cererea solicitantului. În cazul semnăturii olografe acesta va prelua originalul de la sediul AACR prin semnătură.

C. SUSPENDARE/ REVOCARE**2.12 SUSPENDAREA UNUI CERTIFICAT**

- (1) Suspendarea unui CN se poate face de către AACR în următoarele cazuri:
    - (a) aeronava nu se mai conformează cu cerințele aplicabile ale proiectului de tip și cele de navigabilitate continuă (program de întreținere aprobat, directive de navigabilitate, modificări obligatorii, etc.);
    - (b) în cazul unei neconformități de nivel 1 emise cu ocazia inspecției ACAM;
    - (c) suspendarea certificatului de înmatriculare conform RACR-IA;
    - (d) Condițiile specificate în 21.A.181(a) nu mai sunt îndeplinite
  - (2) Suspendarea unui CEN se poate face de către AACR în următoarele cazuri:
    - (a) aeronava nu se mai conformează cerințelor de navigabilitate aplicabile (program de întreținere aprobat/amendat, directive de navigabilitate, modificări obligatorii, etc.);
    - (b) în cazul unei neconformități de nivel 1 emise cu ocazia inspecției ACAM;
    - (c) în cazul în care documentele ce susțin emiterea/ prelungirea certificatului de către o organizație nu se conformează cu cerințele (UE)1321/2014;
    - (d) în timpul procesului de supraveghere a organizației ce efectuează managementul continuității navigabilității pentru aeronava în cauză, dacă sunt identificate neconformități încadrate ca nivel 1 față de cerințele (UE)1321/2014;
    - (e) condițiile specificate în M.A.902 (a)/ML.A.902 (a) nu mai sunt îndeplinite
  - (3) Suspendarea unui CZ se poate face de către AACR
    - (a) când aeronava nu se mai conformează cu cerințele aplicabile privind zgomotul;
    - (b) condițiile specificate în 21.A.211(a) nu mai sunt îndeplinite;
  - (4) Suspendarea unui CER se poate face de către AACR în următoarele cazuri:
    - (a) În cazul expirării termenului de valabilitate a autorizării ANCOM (ex. cu ocazia inspecției ACAM, cerere de modificare însoțită de ANCOM expirat, etc.);
    - (b) Aeronava nu mai este conformă cu înscrisurile din autorizația ANCOM și/sau CER;
  - (5) În urma suspendării unui certificat, dacă este cazul, AACR poate suspenda sau limita dreptul organizației ce efectuează managementul continuității navigabilității aeronavei în cauză, de a exercita privilegiile prevăzute în domeniul de autorizare;
  - (6) AACR comunică în scris proprietarului/deținătorului decizia de suspendare, motivată, în cel mai scurt timp, dar nu mai târziu de 5 zile calendaristice de la data constatării neconformității;
  - (7) Proprietarul/deținătorul are obligația de a înceta imediat efectuarea oricărui tip de zbor cu aeronava în cauză;
  - (8) Suspendarea are o durată de maxim 3 luni, perioadă în care titularului trebuie să facă dovada înlăturării cauzelor care au condus la decizia de suspendare și a implementării de acțiuni corective;
-

-
- (9) În situații justificate, titularul poate solicita aprobarea AACR pentru o singură prelungire a termenului pentru o perioadă de maxim 3 luni;
- (10) Dacă în urma verificărilor efectuate, în urma unui proces de evaluare ce urmează etapele descrise la pct. 2.5, AACR constată că au fost înlăturate cauzele producerii neconformității ce a condus la suspendarea unui certificat și au fost implementate măsurile corective corespunzătoare, notifică proprietarul/deținătorul încetarea suspendării;

2.12 Revocarea unui certificat

- (1) Revocarea unui CN/CNR se poate face de către AACR în următoarele cazuri
- (a) aeronava este radiată din Registrul de înmatriculare a aeronavelor civile din România
  - (b) Certificatul de tip sau cel restrictiv aferent aeronavei respective a fost invalidat conform 21.A.51;
  - (c) Condițiile specificate în 21.A181(a) nu mai sunt îndeplinite

Notă : La revocarea CN, CEN își pierde automat valabilitatea.

- (2) Revocarea unui CEN se poate face de către AACR în cazul în care neconformitățile constatate cu ocazia inspecției ACAM la acea aeronavă nu sunt tratate corespunzător

- (3) Revocarea unui CZ se poate face de către AACR în următoarele cazuri:

- (a) aeronava este radiată din Registrul de înmatriculare a aeronavelor civile din România;
- (b) Certificatul de tip sau cel restrictiv aferent aeronavei respective a fost invalidat conform 21.A.51;
- (c) Condițiile specificate în 21.A.211(a) nu mai sunt îndeplinite;

Notă : La revocarea CZ se revocă automat și CEN.

- (4) Revocarea unui CER se poate face de către AACR în următoarele cazuri:

- (a) aeronava este radiată din Registrul de înmatriculare a aeronavelor civile din România;
- (b) Certificatul de tip sau cel restrictiv aferent aeronavei respective a fost invalidat conform 21.A.51;

Notă : La revocarea CER se revocă automat și CEN

- (5) Revocarea unui certificat se motivează și este adusă la cunoștință în scris proprietarului/deținătorului în termen maxim de 72 de ore;
- (6) Proprietarul/deținătorul are obligația de a returna către AACR originalul certificatului, în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la primirea deciziei de revocare;

2.13 Contestații

- (1) **Deciziile AACR de suspendare sau revocare reprezintă acte administrative care pot fi contestate conform Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ.**

**Anexa 1: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE CERTIFICAT DE NAVIGABILITATE
STANDARD(F-EASA-FORM 25) /RESTRICTIV (F-EASA-FORM 24)**

**Anexa 2: CERERE PENTRU EMITERE/VALIDARE
CERTIFICAT DE EVALUARE NAVIGABILITATE (F-EASA-FORM 15a/c)**

**Anexa 3: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE CERTIFICAT DE ZGOMOT
(F-EASA-Form 45)**

**Anexa 4: CERERE PENTRU EMITERE/MODIFICARE
CERTIFICAT AL ECHIPAMENTELOR RADIO INSTALATE**

Anexa 5: CERERE EMITERE DUPLICAT

Anexa 6 TABEL EXPLICATIV

A. Tip de exploatare

Part M	
Part ML	

		CMPA sau aeronave cu MTOW mai mică sau egală cu 5700kg echipată cu mai multe turbopropulsoare	Non CMPA și altele decât aeronavele "light" și aeronave cu MTOW mai mică sau egală cu 5700kg echipată cu mai multe turbopropulsoare	Aeronave "light"
Comercial	CAT cu licență	M.A.201(e)(2) (Part CAMO operatori) M.A.201(e) (3) (Part 145) M.A.302 M.A.306		
	Balon/planor comercial	Nu face obiectul		
	CAT fără licență	M.A.201(f)(2) (Part CAMO)	M.A.201(h)(2) (Part CAMO/CAO)	ML.A.201(e)(1) (Part CAMO/CAO) ML.A.201(e)(2) (Part 145/CAO) ML.A.302
	ATO comercial	M.A.201(f)(3) (Part 145)	M.A.201(h)(3) (Part 145/CAO)	
	DTO comercial	M.A.302	M.A.302	
Part SPO comercial	M.A.306	M.A.306		
Necomercial	Part NCC	M.A.201(g)(2) (Part CAMO)	Nu face obiectul	ML.A.201(e)(f)(Part CAMO/CAO/proprietar) ML.A.801și ML.A.803(Part 145/CAO/PIE/PL) ML.A.302
	Part SPO necomercial	M.A.201(g)(3) (Part 145)	M.A.201(i)(2) (Part CAMO/CAO/proprietar)	
	ATO necomercial	M.A.302	M.A.801 și M.A.803(Part 145/CAO/PIE/PL)	
	DTO necomercial	M.A.306 – nu este obligatoriu	M.A.302	
	Part NCO/exploatare limitată	Nu face obiectul	M.A.306- nu este obligatoriu	
Baloane /planoare exploatare necomercială	Nu face obiectul			

Proceduri de Aeronautică Civilă

B. Evaluare Navigabilitate

Grup A/C:	Emitere CEN*						Prelungire CEN*		
CAT sau orice CMPA			De către CAMO dacă este în mediu controlat (M.A.901(c)1)	De către AACR după recomandarea unui CAMO pentru aeronava care nu este manageriată de CAMO sau aeronava nu este în mediu controlat (M.A.901(d))	De către AACR după EN aeronavei de AACR dintr-o țară CAMO sau CAO terță (M.A.901(h)1)	De către AACR după EN de AACR în caz de potențial risc la adresa siguranței aviației (M.A.901 (g))		De către CAMO* dacă este în mediu controlat M.A.901(f)) Notă: CAMO* trebuie aprobat de AACR să efectueze prelungire CEN	De către CAMO dacă aeronava pentru care a emis ARC este în mediu controlat (M.A.901(c)2))
	Non Light		De către CAMO sau CAO doar pentru elicoptere <2730kg si >1200kg (M.A.901(e)1)	De către CAMO sau CAO dacă este în mediu controlat (M.A.901(c)1)	De către AACR după recomandarea unui CAMO sau CAO pentru aeronava care nu este manageriată de CAMO/CAO sau aeronava nu este în mediu controlat (M.A.901(d))			De către CAMO* sau CAO* dacă este în mediu controlat (M.A.901(f)) Notă: CAMO*/CAO* trebuie autorizat de AACR să efectueze prelungire CEN	De către CAMO sau CAO dacă aeronava pentru care a emis ARC este în mediu controlat (M.A.901(c)2))
			15b	15a			15a/15b	15b	
		15b	15b	15a	15a	15a	15b	15a/15b	15b
Aeronave comerciale „Light“		De către AMO autorizat împreună cu inspecția de 100-h/anuală efectuată de aceeași persoană ce efectuează EN (ML.A.901(b) 3)	De către CAMO sau CAO (ML.A.901(b) 2)		De către AACR după EN aeronavei de AACR la solicitarea proprietarului (ML.A.901(b) 1)	De către AACR după EN de AACR în caz de potențial risc la adresa siguranței aviației (ML.A.901(b))		De către CAMO* sau CAO* dacă este în mediu controlat (ML.A.901 (c)) Notă: CAMO**/CAO** trebuie autorizat de AACR să efectueze prelungire CEN	De către CAMO sau CAO dacă aeronava pentru care a emis ARC este în mediu controlat (ML.A.901(c))
Aeronave non comerciale „Light“ (Part-NCO)	De către PIE împreună cu inspecția de 100-h/anuală (ML.A.901(b) 4)						15c	15c	
	15c	15c	15c		15c	15c			

** prelungirea CEN poate fi efectuată și de organizații care nu dețin privilegiu conform CAO.A.95(c)/ CAMO.A.125(4) dar care au descrisă procedura de prelungire în manualul de prezentare

* pentru aeronave noi CEN se emite de către AACR odată cu CN